

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР



САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Байгалийн түүхийн музейн 2023 оны санхүүгийн тайлан,  
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СНАГ-2024/203/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

[www.audit.mn](http://www.audit.mn)

Улаанбаатар хот

2024 он

Санхүү- нийцлийн аудитын газрын захирал,  
тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг

Утас:261665 Цахим хаяг: [naranchimegts@audit.gov.mn](mailto:naranchimegts@audit.gov.mn)

Аудитын менежер: С.Нацагдорж

Утас:260512 Цахим хаяг: [natsagdorjs@audit.gov.mn](mailto:natsagdorjs@audit.gov.mn)

Аудитор: М.Лхагвасүрэн

Утас: 261740 Цахим хаяг: [lkhagvasurenm@audit.gov.mn](mailto:lkhagvasurenm@audit.gov.mn)

Аккурэйт финанс аудит ХХК-ийн захирал: Ж.Оюунбилэг

Утас:70133743 Цахим хаяг: [acc.fin.audit@gmail.com](mailto:acc.fin.audit@gmail.com)

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.



Байгалийн түүхийн музейн  
Захирал И.Будбаяр танаа

## Үндэсний аудитын газар

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг  
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр  
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30  
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.02.29 № 07/417

танай \_\_\_\_\_-ны № \_\_\_\_\_-т

### Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Байгалийн түүхийн музейн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Байгалийн түүхийн музейн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

### Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

### Асуудлыг онцолсон хэсэг

Хот, хөдөөгийн сэргэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай Засгийн газрын 2023 оны 68 дугаар тогтоол, Соёлын сайдын 2023 оны А/137 дугаар тушаалын хүрээнд "Соёлын сэргэлт-2023" арга хэмжээг Сэлэнгэ аймагт зохион байгуулж 108,081.0 мянган төгрөг зарцуулсан.

### Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

### Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь тайлант онд 16 зорилтын хүрээнд 39 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 98.9 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Z:\Yawsan\_Bichig\2024\0223 SNAG-94 Docx

0001050706

### **Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага**

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

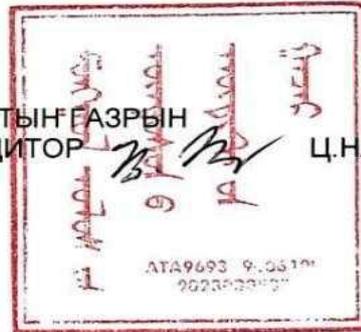
### **Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага**

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН  
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Ц.НАРАНЧИМЭГ

## 2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

### 2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
<b>1</b>	<b>ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ</b>	<b>238,751,589.43</b>	<b>323,305,552.83</b>
<b>31</b>	<b>МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ</b>	<b>70,647.97</b>	<b>109,117.97</b>
31213	Арилжааны банкин дахь харилцах	70,647.97	109,117.97
<b>33</b>	<b>АВЛАГА</b>	-	<b>13,977,428.22</b>
33100	Ажиллагсадаас авах авлага	-	13,977,428.22
<b>35</b>	<b>БАРАА МАТЕРИАЛ</b>	<b>238,680,941.46</b>	<b>309,219,006.64</b>
<b>351</b>	<b>Түүхий эд материал</b>	<b>65,569,058.66</b>	<b>133,417,825.34</b>
35110	Тусгай зориулалттай материал	65,569,058.66	133,417,825.34
<b>354</b>	<b>Хангамжийн материал</b>	<b>173,111,882.80</b>	<b>175,801,181.30</b>
35410	Бичиг хэргийн материал	6,541,183.00	6,247,383.00
35420	Аж ахуйн материал	11,042,491.30	11,778,424.30
35450	Барилгын засварын материал	940,290.00	884,990.00
35470	Бусад хангамжийн материал	154,587,918.50	156,890,384.00
<b>2</b>	<b>ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН</b>	<b>238,751,589.43</b>	<b>323,305,552.83</b>
<b>39</b>	<b>ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ</b>	<b>8,160,314,496.53</b>	<b>8,269,695,735.36</b>
<b>392</b>	<b>Биет хөрөнгө</b>	<b>6,542,985,616.10</b>	<b>6,652,510,615.36</b>
39201	Барилга, байгууламж	5,348,717,332.00	5,348,717,332.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(479,155,927.73)	(612,873,861.05)
39203	Авто тээврийн хэрэгсэл	8,600,000.00	600,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,016,666.62)	(600,000.00)
39205	Машин, тоног төхөөрөмж	150,379,539.42	267,093,825.85
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(41,208,158.96)	(54,836,279.59)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	235,182,691.64	242,525,691.64
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(202,599,670.37)	(210,910,831.81)
39213	Түүх соёлын дурсгалт зүйлс	1,517,776,479.00	1,665,545,979.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	9,183,714.99	9,183,714.99
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,851,028.27)	(6,912,266.67)
39217	Номын фонд	4,977,311.00	4,977,311.00
<b>393</b>	<b>Биет бус хөрөнгө</b>	<b>1,617,328,880.43</b>	<b>1,617,185,120.00</b>
39301	Програм хангамж	345,024.99	345,024.99
39302	Хасагдуулга	(201,264.56)	(345,024.99)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	1,617,185,120.00	1,617,185,120.00
	<b>ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН</b>	<b>8,160,314,496.53</b>	<b>8,269,695,735.36</b>
<b>3</b>	<b>НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II</b>	<b>8,399,066,085.96</b>	<b>8,593,001,288.19</b>
<b>5</b>	<b>ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН</b>	<b>8,399,066,085.96</b>	<b>8,593,001,288.19</b>
<b>51</b>	<b>Засгийн газрын хувь оролцоо</b>	<b>8,399,066,085.96</b>	<b>8,593,001,288.19</b>
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,386,169,214.15	1,386,169,214.15
51101	Өмч: - төрийн	1,386,169,214.15	1,386,169,214.15
<b>512</b>	<b>Хуримтлагдсан үр дүн</b>	<b>6,703,956,594.61</b>	<b>6,897,891,796.84</b>
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	6,647,208,764.33	6,703,956,594.61
51220	Тайлант үеийн үр дүн	56,747,830.28	193,935,202.23
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	308,940,277.20	308,940,277.20
<b>6</b>	<b>ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V</b>	<b>8,399,066,085.96</b>	<b>8,593,001,288.19</b>

## 2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
<b>1</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)</b>	<b>1,496,304,399.98</b>	<b>2,035,510,232.43</b>
<b>12</b>	<b>ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО</b>	<b>61,160,620.85</b>	<b>105,539,416.43</b>
<b>120</b>	<b>Нийтлэг татварын бус орлого</b>	61,160,620.85	105,539,416.43
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	61,160,620.85	105,539,416.43
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		35,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	61,160,620.85	105,539,416.43
<b>13</b>	<b>ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО</b>	<b>1,435,143,779.13</b>	<b>1,929,970,816.00</b>
<b>1310</b>	<b>Улсын төвлөрсөн төсвөөс</b>	<b>929,753,100.00</b>	<b>1,587,891,600.00</b>
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	929,753,100.00	1,587,891,600.00
<b>1311</b>	<b>Нэмэлт санхүүжилтийн орлого</b>	<b>505,390,679.13</b>	<b>342,079,216.00</b>
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	344,347,000.00	117,686,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	161,043,679.13	224,393,216.00
<b>2</b>	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН</b>	<b>1,439,556,569.70</b>	<b>1,836,708,363.46</b>
<b>21</b>	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>1,439,556,569.70</b>	<b>1,836,708,363.46</b>
<b>210</b>	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	<b>1,372,697,870.38</b>	<b>1,696,756,555.11</b>
<b>2101</b>	<b>Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил</b>	<b>680,295,280.91</b>	<b>993,199,225.34</b>
210101	Үндсэн цалин	476,310,141.78	621,137,906.37
210102	Нэмэгдэл	77,530,693.71	162,814,593.31
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	84,462,599.32	87,006,071.51
210104	Урамшуулал	41,991,846.10	122,240,654.15
<b>2102</b>	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл</b>	<b>85,086,397.98</b>	<b>122,819,165.10</b>
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	58,870,097.98	81,927,965.10
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	6,554,100.00	10,222,800.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгалын шимтгэл	5,243,300.00	8,178,300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	1,310,800.00	2,044,500.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	13,108,100.00	20,445,600.00
<b>2103</b>	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	<b>65,197,100.00</b>	<b>84,944,105.62</b>
210301	Гэрэл, цахилгааны зардал	23,771,502.15	30,895,485.07
210302	Түлш, халаалтын зардал	35,473,334.33	42,842,900.99
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	5,952,263.52	11,205,719.56
<b>2104</b>	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	<b>132,627,353.13</b>	<b>128,218,723.19</b>
210401	Бичиг хэргийн материал	2,341,620.00	2,369,790.00
210402	Тээвэр, шатахууны зардал	1,912,200.00	2,060,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,547,116.79	7,448,337.37
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,000,000.00	3,400,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх зүйлс	120,826,416.34	88,707,821.32
<b>2105</b>	<b>Нормативт зардал</b>	<b>3,432,000.00</b>	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,432,000.00	-
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	<b>21,958,800.00</b>	<b>3,827,900.00</b>
210601	Багаж хэрэгсэл	-	466,900.00
210604	Урсгал засвар	21,958,800.00	3,361,000.00
<b>2107</b>	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	-	<b>51,199,020.00</b>
	Дотоод томилолтын зардал	-	51,199,020.00
<b>2108</b>	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	<b>207,155,252.14</b>	<b>124,093,167.00</b>
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	195,646,200.00	112,838,525.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох зардал	2,256,700.00	4,480,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээний төлбөр	1,004,930.00	622,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	260,993.00	69,752.00
210806	Мэдээллийн технологийн үйлчилгээ	1,204,000.00	692,000.00

210807	Газрын төлбөр	1,829,446.00	988,890.00
210808	Банкны үйлчилгээний хураамж	878,983.14	465,700.00
210809	Улсын мэдээллийн маягтын зардал	4,074,000.00	3,936,000.00
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>176,945,686.22</b>	<b>188,455,248.86</b>
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,620,000.00	5,491,198.00
210902	Хичээл сургалт, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	1,194,680.00	21,185,170.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	174,131,006.22	161,778,880.86
<b>27</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>66,858,699.32</b>	<b>139,951,808.35</b>
<b>2132</b>	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>	<b>14,071,837.00</b>	<b>59,143,110.00</b>
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		17,000,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	8,680,900.00	14,195,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,390,937.00	27,947,910.00
<b>2133</b>	<b>Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг</b>	<b>52,786,862.32</b>	<b>80,808,698.35</b>
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	50,136,197.06	73,112,947.35
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,650,665.26	7,695,751.00
<b>3</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)</b>	<b>56,747,830.28</b>	<b>198,801,868.97</b>
<b>145</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН</b>	-	<b>4,866,666.74</b>
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	4,866,666.74
<b>4</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)</b>	-	<b>(4,866,666.74)</b>
<b>5</b>	<b>НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)</b>	<b>56,747,830.28</b>	<b>193,935,202.23</b>

## 2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ</b>	<b>1,434,286,630.99</b>	<b>1,928,454,596.80</b>
<b>1</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН</b>	<b>1,434,286,630.99</b>	<b>1,928,454,596.80</b>
<b>12</b>	<b>ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО</b>	-	35,000.00
<b>120</b>	<b>Нийтлэг татварын бус орлого</b>	-	35,000.00
120004	<b>Төсөв байгууллагын өөрийн орлого</b>	-	35,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	35,000.00
<b>13</b>	<b>ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО</b>	<b>1,434,286,630.99</b>	<b>1,928,419,596.00</b>
<b>1310</b>	<b>Улсын төвлөрсөн төсвөөс</b>	<b>929,753,100.00</b>	<b>1,587,891,600.00</b>
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	929,753,100.00	1,587,891,600.00
<b>1311</b>	<b>Нэмэлт санхүүжилтийн орлого</b>	<b>504,533,530.99</b>	<b>340,527,996.00</b>
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	344,347.00	117,686,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	160,186,530.99	222,841,996.00
<b>2</b>	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)</b>	<b>1,388,031,415.00</b>	<b>1,757,113,726.00</b>
<b>21</b>	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	1,388,031,415.00	1,757,113,726.00
<b>210</b>	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	1,321,172,715.68	1,617,161,917.65
<b>2101</b>	<b>Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил</b>	<b>680,295,280.91</b>	<b>993,199,225.34</b>
210101	Үндсэн цалин	476,310,141.78	621,137,906.37
210102	Нэмэгдэл	77,530,693.71	162,814,593.31
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	84,462,599.32	87,006,071.51
210104	Урамшуулал	41,991,846.10	122,240,654.15
<b>2102</b>	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл</b>	<b>85,086,397.98</b>	<b>124,001,960.32</b>
210201	Тэтгэврийн даатгал	58,870,097.98	83,110,760.32
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,554,100.00	10,222,800.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,243,300.00	8,178,300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,310,800.00	2,044,500.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,108,100.00	20,445,600.00
<b>2103</b>	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	<b>65,197,100.00</b>	<b>84,944,105.62</b>
210301	Гэрэл, цахилгаан	23,771,502.15	30,895,485.07
210302	Түлш, халаалт	35,473,334.33	42,842,900.99
210303	Цэвэр, бохир ус	5,952,263.52	11,205,719.56
<b>220103</b>	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	<b>89,521,195.79</b>	<b>77,126,086.37</b>
210401	Бичиг хэрэг	2,432,550.00	4,099,770.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,772,200.00	2,060,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,547,116.79	7,448,337.37
210404	Ном, хэвлэл	4,000,000.00	24,043,260.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	3,963,110.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	77,769,329.00	59,554,869.00
<b>22010310</b>	<b>Нормативт зардал</b>	<b>5,068,800.00</b>	<b>2,235,000.00</b>
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,068,800.00	2,235,000.00
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	<b>43,816,000.00</b>	<b>34,880,950.00</b>
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,104,800.00	8,434,700.00
210604	Урсгал засвар	42,711,200.00	26,446,250.00
<b>2107</b>	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	-	<b>51,199,020.00</b>
210702	Дотоод албан томилолт	-	51,199,020.00
<b>2108</b>	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	<b>345,796,441.00</b>	<b>213,589,800.00</b>
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	333,383,537.00	188,302,678.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,256,700.00	4,480,000.00

210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,004,930.00	622,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	260,993.00	69,752.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,824,000.00	14,471,700.00
210807	Газрын төлбөр	1,829,446.00	988,890.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	21,835.00	54,480.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	5,215,000.00	4,600,000.00
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>6,391,500.00</b>	<b>35,985,770.00</b>
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,620,000.00	5,565,598.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,771,500.00	30,420,172.00
<b>213</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>66,858,699.32</b>	<b>139,951,808.35</b>
<b>2132</b>	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>	<b>14,071,837.00</b>	<b>59,143,110.00</b>
<b>2130205</b>	<b>Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал</b>	-	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		17,000,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	8,680,900.00	14,195,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,390,937.00	27,947,910.00
<b>2133</b>	<b>Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг</b>	<b>52,786,862.32</b>	<b>80,808,698.35</b>
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	50,136,197.06	73,112,947.35
213305	Нэмэлт санхүүжилт/төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,650,665.26	7,695,751.00
<b>3</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)</b>	<b>46,255,215.99</b>	<b>171,340,870.00</b>
	<b>ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ</b>	-	-
<b>4</b>	<b>ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)</b>	-	-
<b>5</b>	<b>ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)</b>	<b>46,294,200.00</b>	<b>171,302,400.00</b>
<b>22</b>	<b>ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ</b>	<b>46,294,200.00</b>	<b>171,302,400.00</b>
<b>2200</b>	<b>Дотоод эх үүсвэрээр</b>	<b>46,294,200.00</b>	<b>171,302,400.00</b>
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	46,294,200.00	171,302,400.00
<b>6</b>	<b>ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)</b>	<b>(46,294,200.00)</b>	<b>(171,302,400.00)</b>
	<b>САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ</b>	-	-
<b>7</b>	<b>САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ</b>	-	-
<b>8</b>	<b>НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)</b>	<b>(38,984.01)</b>	<b>38,470.00</b>
<b>9</b>	<b>Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл</b>	<b>109,631.98</b>	<b>70,647.97</b>
<b>10</b>	<b>Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл</b>	<b>70,647.97</b>	<b>109,117.97</b>

## 2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
<b>2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл</b>	<b>1,386,169,214.15</b>	<b>308,940,277.20</b>	<b>6,647,208,764.33</b>	<b>8,342,318,255.68</b>
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
<b>Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл</b>	<b>1,386,169,214.15</b>	<b>308,940,277.20</b>	<b>6,647,208,764.33</b>	<b>8,342,318,255.68</b>
Тайлант үеийн үр дүн			56,747,830.28	56,747,830.28
<b>2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл</b>	<b>1,386,169,214.15</b>	<b>308,940,277.20</b>	<b>6,703,956,954.61</b>	<b>8,399,066,085.96</b>
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
<b>Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл</b>	<b>1,386,169,214.15</b>	<b>308,940,277.20</b>	<b>6,703,956,954.61</b>	<b>8,399,066,085.96</b>
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	193,935,202.23	193,935,202.23
<b>2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл</b>	<b>1,386,169,214.15</b>	<b>308,940,277.20</b>	<b>6,897,891,796.84</b>	<b>8,593,001,288.19</b>

## 2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
<b>2</b>	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН</b>	<b>1,587,891,600.00</b>	<b>1,514,813,652.65</b>	<b>73,077,947.35</b>	<b>95.4</b>
<b>21</b>	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>1,587,891,600.00</b>	<b>1,514,813,652.65</b>	<b>73,077,947.35</b>	<b>95.4</b>
<b>210</b>	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	<b>1,556,115,900.00</b>	<b>1,483,418,452.65</b>	<b>72,697,447.35</b>	<b>95.3</b>
<b>2101</b>	<b>Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил</b>	<b>1,022,280,000.00</b>	<b>993,199,225.34</b>	<b>29,080,774.66</b>	<b>97.2</b>
210101	Үндсэн цалин	650,912,400.00	621,137,906.37	29,774,493.63	95.4
210102	Нэмэгдэл	178,687,200.00	162,814,593.31	15,872,606.69	91.1
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	97,194,800.00	87,006,071.51	10,188,728.49	89.5
210104	Урамшуулал	95,485,600.00	122,240,654.15	(26,755,054.15)	128.2
<b>2102</b>	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл</b>	<b>127,785,000.00</b>	<b>124,001,960.32</b>	<b>3,783,039.68</b>	<b>97.0</b>
210201	Тэтгэврийн даатгал	86,893,800.00	83,110,760.32	3,783,039.68	95.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,222,800.00	10,222,800.00	-	100.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,178,300.00	8,178,300.00	-	100.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,044,500.00	2,044,500.00	-	100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	20,445,600.00	20,445,600.00	-	100.0
<b>2103</b>	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	<b>99,054,400.00</b>	<b>61,383,605.62</b>	<b>37,670,794.38</b>	<b>61.9</b>
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,360,900.00	23,402,808.50	(8,041,908.50)	152.4
210302	Түлш, халаалт	81,393,900.00	27,240,326.00	54,153,574.00	33.5
210303	Цэвэр, бохир ус	2,299,600.00	10,740,471.12	(8,440,871.12)	467.1
<b>2104</b>	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	<b>7,546,600.00</b>	<b>7,470,801.37</b>	<b>75,798.63</b>	<b>99.0</b>
210401	Бичиг хэрэг	1,322,200.00	771,670.00	550,530.00	58.4
210402	Тээвэр, шатахуун	869,900.00	1,260,000.00	(390,100.00)	144.8
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,538,300.00	1,586,937.37	(48,637.37)	103.2
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,092,300.00	563,110.00	466,190.00	54.7
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,786,900.00	3,289,084.00	(502,184.00)	118.0
<b>2105</b>	<b>Нормативт зардал</b>	<b>2,312,600.00</b>	<b>2,235,000.00</b>	<b>77,600.00</b>	<b>96.6</b>
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,312,600.00	2,235,000.00	77,600.00	96.6
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	<b>62,166,300.00</b>	<b>60,845,650.00</b>	<b>1,320,650.00</b>	<b>97.9</b>
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	35,455,000.00	34,399,400.00	1,055,600.00	97.0
210604	Урсгал засвар	26,711,300.00	26,446,250.00	265,050.00	99.0
<b>2108</b>	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	<b>228,539,900.00</b>	<b>227,948,392.00</b>	<b>591,508.00</b>	<b>99.8</b>
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	223,616,400.00	223,374,740.00	241,660.00	99.9
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,106,000.00	1,106,000.00	-	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	622,300.00	622,300.00	-	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	150,800.00	69,752.00	81,048.00	46.3
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	7,400.00	-	7,400.00	-

210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	915,900.00	692,000.00	223,900.00	75.5
210807	Газрын төлбөр	473,600.00	473,600.00	-	100.0
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	1,647,500.00	1,610,000.00	37,500.00	97.7
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>6,431,100.00</b>	<b>6,333,818.00</b>	<b>97,282.00</b>	98.5
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,565,600.00	4,565,598.00	2.00	100.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,865,500.00	1,768,220.00	97,280.00	94.8
<b>213</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>31,775,700.00</b>	<b>31,395,200.00</b>	<b>380,500.00</b>	98.8
<b>2132</b>	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>	31,775,700.00	31,395,200.00	380,500.00	98.8
<b>213205</b>	<b>Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал</b>	<b>17,098,200.00</b>	<b>17,000,000.00</b>	<b>98,200.00</b>	99.4
213207	Тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	14,195,200.00	14,195,200.00	-	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, урамшуулал	482,300.00	200,000.00	282,300.00	41.5
	<b>ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР</b>	<b>1,587,891,600.00</b>	<b>1,514,813,652.65</b>	<b>73,077,947.35</b>	95.4
<b>1310</b>	<b>УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ</b>	1,587,891,600.00	1,514,778,652.65	73,112,947.35	95.4
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,587,891,600.00	1,514,778,652.65	73,112,947.35	95.4
<b>120004</b>	<b>Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого</b>	-	<b>35,000.00</b>	<b>(35,000.00)</b>	-
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	35,000.00	(35,000.00)	-
<b>62</b>	<b>АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО</b>	<b>59</b>	<b>59</b>	-	100.0
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	42	42	-	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	16	16	-	100.0

## 2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
<b>I</b>	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН</b>	-	<b>340,489,526.00</b>
<b>21</b>	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	-	<b>340,489,526.00</b>
<b>210</b>	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	-	<b>305,045,865.00</b>
<b>2103</b>	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	-	<b>23,560,500.00</b>
2100301	Гэрэл цахилгаан	-	7,492,676.57
2100302	Түлш халаалт	-	15,602,574.99
2100303	Цэвэр, бохир ус	-	465,248.44
<b>2104</b>	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	-	<b>70,342,985.00</b>
210401	Бичиг хэрэг	-	3,328,100.00
210402	Тээвэр шатахуун	-	800,000.00
210403	Шуудан холбоо, интернетийн төлбөр	-	5,861,400.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	3,400,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх зүйлс	-	56,953,485.00
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	-	<b>3,050,000.00</b>
210601	Багаж, техник хэрэгсэл	-	3,050,000.00
<b>2107</b>	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	-	<b>51,199,020.00</b>
2107001	Дотоод албан томилолт	-	51,199,020.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр	-	127,241,408.00
2108001	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	106,527,938.00
210801	Банк санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		54,480.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал		3,374,000.00
210806	Мэдээллийн технологийн зардал		13,779,700.00
210807	Газрын төлбөр		515,290.00
210808	Улсын мэдээллийн мяагт хэвлэх, бэлтгэх		2,990,000.00
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	-	<b>29,651,952.00</b>
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		1,000,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	28,651,952.00
<b>2132</b>	<b>Урсгал шилжүүлэг</b>	-	<b>35,443,661.00</b>
<b>21030</b>	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>		<b>27,747,910.00</b>
213303	Нэг удаагийн тэтгэмж, урамшуулал	-	27,747,910.00
213305	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	7,695,751.00
214	Нэмэлт санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		7,695,751.00
<b>II</b>	<b>ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР</b>	-	<b>340,527,996.00</b>
<b>1311</b>	<b>Нэмэлт санхүүжилтийн орлого</b>	-	<b>340,527,996.00</b>
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	117,686,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		222,841,996.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		70,647.97
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		109,117.97

### 3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 19,203.8 мянган төгрөгийн зөрчил<sup>1</sup> илэрснээс 5,226.3 мянган төгрөгийн зөрчилд төлбөр барагдуулах 2 акт, 13,977.4 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, дотоод хяналтын үйл ажиллагаанд 1 зөвлөмж өглөө.

Аудитаар илэрсэн 19,203.8 мянган төгрөгийн зөрчил нь бидний тогтоосон 21,593.3 мянган төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс бага байгаа тул “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өглө

**Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл**

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Ажилтнуудад нотлох баримтгүйгээр цалинтай чөлөө олгосон	1	4,821.0	1	4,821.0				
Хууль бусаар ажлаас чөлөөлөгдсөн ажилтанд Шүүхийн шийдвэрээр цалин, НДШ нөхөн төлсөн	1	13,977.4			1	13,977.4		
Хөдөлмөрийн дотоод журамтай холбоотой	1	-					1	-
Төсвийн хөрөнгөөр гадаад төлөөлөгчдөд зориулан 405.3 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан	1	405.3	1	405.3				
<b>Дүн</b>	<b>4</b>	<b>19,203.8</b>	<b>2</b>	<b>5,226.3</b>	<b>1</b>	<b>13,977.4</b>	<b>1</b>	<b>-</b>

АДБООС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

<sup>1</sup> Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.